

Observatoriul ose de două ori în
septimana, mercuria și sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl.,
pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa
cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu
cu post'a în lăintrulu monarhiei
pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl.
— În străinatate pe 1 anu 10 fl.
său 22 franci, pe 6 luni 5 fl. său
11 franci; — numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Orice inserate,
se platescu pe serie său linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la adou'a și a
trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea
30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.
Prenumeratiunile se potu face în
modulu celu mai ușioru prin assem-
natiunile postei statului, adresate de
a dreptulu la Redactiunea Diariulu
Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 60.

Sibiu, 26/7 Augustu 1878.

Anulu I.

Transilvani'a.

(Conferenți'a alegatorilor de nationalitate romana din marele principatu alu Transilvaniei 20 Iuliu 1878.)

(Continuarea și fine din operatulu în care majoritatea de 7 membrii ai comisiunei își motivă opiniunea sa prin referentele G. Baritiu.)

Nu este de ajunsu, că autonomi'a marelui principatu alu Transilvaniei a fostu delaturata într'unu modu, carui nu se afla parechiă în tota istori'a moderna a popóraloru civilisate; nici că așa numit'a uniune se prefacă în fusiune totale neconditionata; dara ni s'au și mai calcatu în pitiore ori-ce dreptu de esistencia, de individualitate nationale.

De 11 ani încóce tiér'a și cu dens'a mai alesu natiunea noastră este tractata întocma, că și cum în anul 1866 ar fi fostu cucerita și subjugata cu sabi'a.

Man'a libera data ministeriului de repetite-ori asupra noastră, desvóltă cea mai cumplita potestate discretionaria.

Limb'a romanésca recunoscuta în anul 1863 prin legea tieriei de egalú îndreptatita, éra astadi scósa și delaturata din tóte afacerile publice, este tractata exactu așa, precum se întempla în imperiulu Rusiei cu cea polóna și cu cea rutenă.

Chiaru legea ungurésca numita a nationalitatiloru, destinata a mascá în ochii Europei adevăratele scopuri de nivellare și desnacionalizare, astadi nu este mai multu decât o fictiune.

Legea electorale plasmuita inadinsu numai pentru Transilvani'a și anume pentru marea majoritate a locuitorilor ei, este insult'a cea mai amara ce se póte face unei tieri și unui poporu, care platesce dieci de milióne pe fia-care anu la tesaurulu statului și dă dieci de mii din fetiorii sei la completarea regimentelor și batalionelor, fóra picu de alta recompensa decâtú consciinți'a fidelitatiei către tron și patria. Apoi a decreta nu uniunea, ci fusiunea, amalgamarea Transilvaniei cu Ungari'a și totusi a'i da lege electorale separata, este una procedura, care déca ar veni la cunoscinți'a Europei civilisate și constitutională, ar fi de siguru lovita de verdictulu celu mai aspru.

A dice că censulu în Transilvani'a este numai 8 fl. 40 cr., candu elu în realitate e 18 până la

20 fl. v. a. însemna că voiesce cineva se lege ochii lunei întregi.

Libertatea presei este recunoscuta în tóta Europ'a meridionale și apuséna că unulu din mi-diulócele absolutu necesarie la progressulu popóraloru în civilisatiune. Press'a romanésca din Transilvani'a geme sub greutatea unui jugu, carele astadi nu'si mai are parechi'a nici în Russi'a și nici în Turci'a. În Transilvani'a încă totu mai domina legea de pressa absolutistica remasa hereditate dela anul 1852, ai carei mai multi §§-i sunt totu atâtea verigi ale unui lantiu de feru, care în Austria propriu numita s'au delaturatu ori modificatu în sensu mai humanu înainte cu 16 ani. Cautiunea ce se pune pentru diarie independente în micile cetati ale Transilvaniei, este indoitu și 1/2 mai mare decâtú în Vien'a cea cu 900 mii de suflete locuitori.

Scólele nóstre confessionali romanesci, în locu de a se inmulti, scadu la numeru din anu în anu; mai multe din ele se casséda sub diverse preteste, éra în loculu celor închise, se deschidu pentru scolarii de nationalitate romanésca, altele curatu magiare, în care inse tenerimea cea frageda romanésca nu póte invetia și nici nu invetia nimicu pe lume.

Avemu exemple număróse și destulu de autentice, că în scólele secundarie (gimnasiali) și chiaru în institute superiori junimei romanésca îi este interdisa sub grea pedépsa lectur'a de vreo carte ori fóia periodica romanésca. O mesura că acésta tiranica n'a existatu nici sub sisthem'a numita a lui Metternich, și a mai remasu încă numai în Russi'a.

Functionarii de nationalitate romana, prea pucini ca'ti se afla în functiuni publice, sunt espusi la o tractare neasemenatu mai vitrega de câtú fusesera chiaru sub absolutismulu de 10 ani, pre candu déca și sub acea sisthema era supusi la spionagiuri și denuntiari false, nu era inse stramutati din patri'a lor în regiuni locuite de popóra ce vorbescu cu totul alte dialecte diferite de limbile patriei nóstre. În loculu functionarilor romani se aducu în Transilvani'a multime de alti functionari straini, carii nu cunoscú nici limb'a romana și nici cea germana. În tóte acelea casuri, de administratiune drépta și prompta nu póte fi nici o vorba.

Seri'a napastuirilor și nedreptatiloru de care suferé Transilvani'a este multu mai lunga de câtú se fimu în stare de a le numera pe tóte în scurtulu tempu de una său doué óre; dara le și presupunemu a fi cunoscute la partea cea mai mare a membrilor conferenției și la poporulu întregu, căci chiaru și legile de natura national-economica sunt compuse așa, că se se ajunga cu ele scopuri exclusivu magiare. În locu de a continua cu enumerarea lor, este mai necesariu a ne ocupa cu cercetarea mi-diulóceloru de vindecare. În ori-ce tiéra sinceru constitutională ni se va da respunsulu scurtu și indesatu: Mergeti la diet'a, folosi-ti-ve acolo de libertatea cuventului; strigati și bateti neincetatu, până ce vi se va deschide.

Acestu consiliu prinde locu și se póte da locuitorilor din tóte celelalte provincii ale monarhiei austro-unguresci, numai nu celor din marele principatu alu Transilvaniei. Tote celelalte provincii își au dietele lor, focularie la care se potu incaldi și consola. Diet'a Transilvaniei este confiscata, éra locuitorii ei sunt trimisi la diet'a Ungariei.

S'a întemplat și acésta. Las' că între anii 1866 și 1869 au mersu din Transilvani'a sub cuventu că este diet'a de încoronare, și 12 deputati de nationalitate romana. Cei mai multi din acei sunt în viét'a; de altumentrea vorbescu chiaru actele dietei, în ce modu hostile au fostu ei tractati acolo, în câtú ne mai potundu suferi acea tractare, s'au retrasu succesive și nici că au mai avutu placere că se fia realeși.

Au remasu inse la diet'a Ungariei câte 20 până 22 deputati de nationalitate romana alesi din comitatele Ungariei locuite de romani. La care precum s'a observatu și mai înainte, la alegerea acelor s'au întemplat mai totu-deauna batei și omoruri cumplite mai virtosu din cauza, că se lucra, ca pre câtú s'ar potea, se nu fia alesu nici unu individuu care mai cutédia a se numi pe sine romanu, — dara apoi luptele și fatigele acelor deputati, în locu de a folosi ceva poporulu de către care au fostu alesi, mai virtosu iau stricatu, éra ei au remasu în parte mare compromisi în ochii alegatorilor. Multi din deputati romani alesi în Ungari'a n'au lipsitu în cele trei perióde a se folosi de diverse ocasiuni, spre a releva cestiuni care concerne de a dreptulu afaceri de ale Transilvaniei; dara încercările lor au fostu explicate totu-deauna

Foisiór'a „Observatoriului“.

Ros'a din Caucasu.

Poema dramatica de Rudolf Gottschall tradusa în prosa.

(8 Continuare și fine.)

Scen'a a siésea.

Aslan. Sentinela.

(În decursulu scenei acesteia se aude sgomotulu luptei).

Aslan. Ha, visediú eu óre? Se aude buciumele poporului meu? Si eu, oh, Allah! trebue se stau aici cu manile ferecate și nu pociu redica spad'a împreuna cu fratii mei! Asculta, se apropie totu mai multu — (se aude o puscatura de tunu) se misca déjà și pusca cea grósa? Curagiu, Ardechilor! Aruncati-ve în padurea bajonetelor, precum uraganele lui Allah se arunca în padurea de lauri! Luative sagetile cele mai bune din tolbele vóstre și loviti cu ele ánim'a conducătorilor de inamici! Pamentulu se cutremura — stanciloru aruncati-ve și ve rostogoliti îngropandu fortulu și cetele de Russi. Audiu déjà sunandu corass'a noastră de argintu, siuerandu siasc'a și sburandu sagetile — déjà flacarile au aprinsu palissadele; acestu fortu se scaldă într'o mare de flacari și din cenusi'a lui se va redica la lumina cu aripi întinerite fenicele libertatiei.

Scen'a a siéptea.

Sarem'a cu o spad'a în mana. Cercesi. Cericof legatu. Cei de mai înainte.

Sarem'a. Deslegati'lu! Aslane, vedi așa 'mi împlinescu eu promisiunea!

Aslan (eliberatu de Cercesi.) Vîno la pieptulu meu, Sarem'a!

Sarem'a. Nu, nu așa! Eu te-amu scapatu, inse a ta nu pociu se fiu! Ánim'a mea, oh, că nu o pociu învinge, este numai alui Cericof!

Cericof. Ce audiu?

Sarem'a (cătra Cericof.) Tu în lantiuri?! În lantiuri și mai rusinatóre me aflú eu. Si déca mai și calcatu în piclóre, — tu remai pentru mine celu dintaiu din profeti! Acuma că a invinsu poporulu meu — acuma 'mi este permisú a o spune, ca ánim'a mea bate numai pentru tine.

Cericof. Vîno la mine, vîno la mine, Sarem'a! Sarem'a. Oh, nu, te însieli. Basmulu nu se termina așa veselu! Primavér'a a trecut, rosele și priveghitóre, revoltata în adenculu sufletului meu, ánim'a mea se cutremura, că amu traitu atátu de multu în braciále talé! Oh, tóte acele flacari, care invapaiédia acestu fortu, nu sunt în stare se stérgea infami'a mea!

Aslan. Sarem'a. Cum se 'ti multiamescu. Sarem'a. Eu 'mi-amu tînutu parol'a, de aci înainte nu mai sunt debitóre ta.

Scen'a ultima.

Profetulu. Cei de mai înainte. Cercesi. (Profetulu cu comitiva stralucita de capetenii de Cercesi înbracati toti în corasse de argintu și cu spad'a în pumnata.)

Profetulu. Unde esti, Aslane?

Aslan. Se traiésca profetulu!

Profetulu. Mantiurea ta ai se o multiamescu acestei copile, care a fugitu fără resuflare la noi. Pentru aceea striga toti Ardechii: se traiésca Sarem'a!

Cercesi. Se traiésca Sarem'a!

Sarem'a. Dara blastemata se fia Sarem'a, striga ea însasi. Blastemulu preste capulu meu! Ardechii, uitative încóce! Eu iubescu pe russulu acesta!

Profetulu. Nefericito! (Pausa.)

Sarem'a. Iubescu pe russulu acesta — este acésta o infamia de ajunsu pentru o fica a poporului vostru? Voi ve întórceti privilegiu, Ardechii! Asia își întórcé și sórele faci'a dela mine, acelu sóre care în flacarédia piscurile ghiatiariloru patriei mele și o nópte eterna învelescé léganulu Saremei! O, nu spuneti la niminea, la niminea loculu unde a statu și nu aratati la niminea mormentulu Saremei. — Eu voiu se me

pierdiu că unu acordú în zefiri vostri, că unu calatoriu obositu în néo'a ometita a Elborului — cu lacrimi se fia scrisu în nasipu, că amu cutediatu se traiescu și se iubescu.

Aslan. Nu așa, Sarem'a, — tu esti acuma a noastră din nou și santa este legatur'a pe care o au tiesutu ultim'a ta fapta frumósa!

Sarem'a. Oh, déca asiú potea — déca asiú potea se redau din nou și nepatatu sufletulu meu la ai mei și a me deda érași în vaile patriei mele. Dara nu! Eu nu o pociu — eu portu în mine o tradare ce nu se póte espia, și fia-care palpitare a ánimiei mele este o crima! Eu iubescu pe inamiculu poporului meu, — ilu iubescu și nu sunt iubita. — O știu bine, și așa indoita este infami'a ce me acopere! Profetule din Himri, asculta 'mi ultim'a rogare: agratiada pe acesta și 'lu tramite la ai sei.

Profetulu. Rogarea acestei copile eroice și temerarie va fi împlinita, pentru-că ne-au ajutatu se cucerimu acestu fortu.

Sarem'a. Iti multiamescu! Pléca acasa la stanițele amiciloru tei! Esti liberu acuma, Cericof! Adu'ti aminte de mine și nu me uita. Tu barbate aspru, tu nu ai nici-o lacrima pentru mine, și fără acésta róua a ceriului, ros'a trebue se 'și închidia în singuratate calicele seu.

Cericof. Sarem'a —

Sarem'a. Principi ai Ardechiloru! se nu credeti că me flescú cu infami'a mea înainte vóstra! Eu am potutu se fiu criminala pentru patri'a mea, fiindu că sufletulu meu era înbetatu de fericire și pentru-că pe acestu pamentu locuiamú într'unu paradisu! Inse în aceeași mesura în care am fostu criminala, voiescu se și espiediu pentru-că pecatulu dulce se nu fia lipsitu de pedépsa amara! Oh, dómne, sclav'a espiia la pitiórele tale; patriei 'i lasu corpulu; éra sufletulu tie! (Se omóra cu unu pumnariu.)

Aslan. Sarem'a! Oh, ea móre!

Cericof. Poternice Dómne! Asia eu'mi pierdu

in partea cea mai rea, adica cá hostili si periculoase pentru integritatea statului.

La acestea ni se replica din partea minoritatiei, cá nu trebuie se ne descuragiamu, ci se perseveram, se batem necurmatu, cá se ni se deschida. Dara si perseverenti'a isi are intiesul si limitele sale. Dela unu momentu inainte perseveranti'a intru a cere, trece in cersitoria umilita si abjecta, care este cu totul oppusa caraterului romanescu si demnitatiei sale nationale. Se afle odata tota lumea, prin urmare si compatriotii nostrii, cá natiunea romana nu voiesce se aiba nimicu din gratia, ci ea insiste pentru recastigarea drepturilor omenesi, civili, politice nationali. Gratia dau numai tirani la sclavi loru si suverani celoru condamnati la galere ori la morte.

Resumandu toate ratiunile, care au inpinsu pe natiunea romana din Transilvani'a, mai alesu dela 1869 in politic'a resistentei passive si convinsi cá acelea cauze nu numai continua pana in ora de facia, ci cá ele s'au mai inmultitu cu altele nou, majoritatea de siepte a comisiunei dvostre, ve recomanda din nou perseverarea in politic'a resistentei passive.

Sibiu 8/20 Iuliu 1878.

Sibiu, 6 Augustu, 1878. — Dela Simleu primiramu urmatoarele telegrame inbucuratoare:

Simleulu Silvaniei, 6 Augustu, 10 ore a. m. Adunarea primita solemn de cátra Comitetulu arangiatoriu si autoritatile municipale. Poporulu forte numerosu. Program'a executata perfectu. Disertatiuni tinue. Luni, adunarea inchisa in ordine esemplara. Venitu 628 fl. v. a. — Sér'a balu splendidu cercetatu de ambele nationalitati.

Simleulu Silvaniei, 6 Augustu, 10 Ore a. m. Adunarea primita de magistratu si comitetu cu splendore si cordialitate. Forte bine cercetata. A sera magiari inscenara conductu de facile pentru caderea (lui Tisza) dela Dobritinu.

Relativu la atitudinea Romanilor si a Sasiloru facia cu alegerile dietale, cetimu in Nr. 211 din 30 Iuliu alu diariului „Augsb. Allg. Zeitung“ urmatoarele apretieri:

„Positiunea guvernului ungurescu se caracterisesa intr'unu modu particularu prin declaratiunea formala a Serbilor, Romanilor, Sasiloru si a unei parti a Slovacilor de a persista in opozitiune. Si mai semnificativa ajunge a fi acesta positiune prin inpregiurarea, ca fractiunile opozitiunei politice isi recrutéza partizani cei mai numerosi si mai pronuntati tocmai in regiunile curatu magiare. Candu poporatiuni intregi refusa de a participa la viatia politica a patriei loru, atuncea acesta este simptomulu unei stari anormale (krankhaft). Si acesta stare nesanetosa a relatiuniloru din Ungari'a se mai mareste inca si prin evenimentele ce se petrecu pe peninsula balcanica. In acelasiu momentu in care trupele monarchiei austro-ungare intra in

astadi toate victoriile. Oh, pentru ce nu am cadutu si eu in lupta cá Godunof celu beatu.

Profetulu. Lauri prospeti voru incinge fruntea eroice copile. Siése dile va fi espusa pe tronu si principii nostrii voru sta la capetaiulu ei. Toti Ardechii se védia, cum imi voui pleca eu capulu inaintea acestei repozate. (La unu semnu alu Profetului gardinele cortulu cadu. In departare se vedu inaltele piscuri ale Caucasului si inaintea lui castrele russesci ardiundu. Ceresii cu sabiile scóse; dobe si standarde aruncate una preste alta. Unu tablou splendidu luminatu de flacari bengale). Asia voiescu eu si limb'a indrasnéti a acusatoriului, care ar mai cutedia se vorbéscu de crim'a, se taca — eroi'a a espiatu crim'a femeii.

(La audiulu unei musice ostasiesci cortin'a cade.)

Ieronimu G. Baritiu.

Diverse.

— Ori-cine dicea intr'o societate, cá de unu tempu incóce se póte observa, cá femeile si fetele nostre facu progrese vizibile in cultura. „Da“, 'i replica unu malitosu tata de familia, „acesta o am observatu si eu de multu; cá-ci bucatele se fierbu pe di ce merge totu mai reu si fara gustu.“

— Intr'unu orasiu era se se dea patru baluri cu abonamente. Unu badaranu boieritu scrisu pe list'a de abonamentu: „Voiu merge pe toate patru.“ Urmatorelulu subscritoriu scrisu pe urma aceluia: „Se póte cá eu voi merge la toate patru, de siguru inse pe doue (pitóre).“

— Unu scriitoru din secolulu alu XVII sustiene, cá omulu posedu numai trei lucruri: sufletu, corpu si avere, care au a se teme de trei persecutori. Sufletulu este persecutatu de teologi, viati'a de medici si avere de advocati.“

Bosni'a, Serbi din Ungari'a de sudu declara, ca ei nu potu sustienea actualulu guvern alu Ungariei. Ce inpressiune trebuie se faca acesta declaratiune asupra conationaliloru in tierile ocupate? Totu asia si la romani. Aprópe 1½ milióne romani din Transilvani'a considera constitutiunea ca si candu pentru ei nici n'aru exista si acesta intrunu tempu, candu in vecinetatea imediata 5½ milióne de confrati ai loru infiintésa de multu doritulu principatu independentu alu Romaniei. Si cum ar potea remanea fara efectu atitudinea Sasiloru asupra relatiuniloru intre Germani'a si Ungari'a? Guvernulu lui Tisza se afla pusu facia cu o lucrare gigantica.“

Precum vedemu din aceste apretieri ale acreditatulu diariu din Augsburg, resistenta passiva a Romaniloru din Austri'a si prin urmare intréga loru portare politica este considerata si observata si dincolo de fruntariile austro-ungare. Acesta pentru noi este cu atatu mai magulitoru si ne ofere o satisfactiune morala cu atatu mai legitima, cu catu ne convingemu, ca si streini nu numai cá nu desaproba politica nostra, ci din contra ii se acordésa aceea inportantia pe care este in dreptu se o reclame dela toti aceia, cari ne cunosc positiunea, sunt nepreocupati si au judecata sanetosa. Unu poporu care isi scie manifesta vointi'a sa firma, sub ori-ce inpregiurari si probésa vitalitatea sa prin consecinti'a faptelor sale, nu póte fi ignoratu. Numai acela este desconsideratu, care nu se respectésa pe sine insusi.

Ne grabimu a publica urmatoarea scrisóre a dlui advocatu I. Puscariu, pe care o primiramu in 5 l. c. ca desmintire acelor publicate in Nr. 58 alu diariulu nostru.

Brasiovu in 4 Augustu st. n. 1878. Onorate Dle Redactoru. Cetindu in „Observatoriulu“ din urma Nr. 58, cumca corespondentii dtale din Tiar'a Oltului te a informatu, ca si eu candidez si nisuescu a fi alesu de deputatu in districtulu Fagarasiului, vinu prin acesta a te roga se binevoiesci, a informa iérasu prin organulu dtale pre onoratulu publicu cetitoriu, ca corespondentii prementionati nu sunt bine informati si au scrisu cu intentiune séu fora intentiune neadeveru, deoarece eu nu candidez in nece unu cercu si nece ca amu inpoternicitu pre cineva de a me candida.

Eu de si am convingerea, cumca prin activitate resp. prin inpartasirea la alegeri, (ceia ce si asia se intempla) si prin alegerea de deputati romani in cercuri romanesci, si pre langa statorirea unei programe bine cugetate, mai multu amu folosi cauzei nationale, — totusi me supunu concluseru aduse, lasandu responsabilitatea acelei majoritati prin care se-au adusu conclusele, si nu candidez; nu candidez inse si din caus'a aceea, cá nu cumva se le stricu trebsiórele passivistiloru celoru mari din Fagarasiu in alegerea de ovrei séu magiari, cari ii representéza prin aceea, ca isi batu jocu de totu ce este romanu.

Primiti, dle Redactoru etc. cu totu respectulu
Iosifu Puscariu,
advocatu.

Progresele Passivitatiei Parlamentare in Ungaria.

„Istori'a parlamentarismului englesu ne invatia, in ce modu parlamentulu unui poporu mare se póte preface intr'o topitóre, in care individualitatea poporului subjugate póte fi consumata si transformata. Vechiulu feudalismu isi intindea domnirea sa prin cuceriri, parlamentarismulu cetatienescu assimilésa prin fortia baniloru. „Suntemu venduti cu bani englesesti,“ asia canta poetulu scotianu Burns in patriotismulu seu celticu fatia cu Anglo-Sacsoni.

Spiritulu nationalu germanu, care cu finea secolulu trecutulu s'au redesteptatu de nou, se manifestésa ca unu imitatoru consecinte alu anglicanismului. In religiune, literatura, filosofia, economie nationala, politica, pe toate acestea terenuri Germani se presentésa ca scolari ai Angliei. Assimilarea necrutiatóre pe cale parlamentara a poporatiuniloru marginasie cu Germania, precum sunt de exemplu: Poloni, Danesi si in tempulu mai nou chiaru Francesi sunt probele politice germane.

In modulu celu mai consecinte au desvoltatu acesta teorie W. Roscher in economi'a sa nationala. Si pe acesta convingere profunda despre escelenti'a acelu metodu s'au basatu si anecsiunea Alsaciei si Lorenei, acesta anecsa, ce se afla in cea mai flagranta contradicere cu spiritulu tempului. Insa aceste provincii „de nou incorporate,“ a caroru poporatiune in majoritatea sa este francesca, se apara din respoteri in contra acelei unificari parlamentare. Cei 15 deputati din Alasatia si Lorena francesca se inpartu in doua grupuri, din care inse

numai 5 formésa asia numita „partida autonomista“ séu cu alte cuvinte partida celoru supusi; ceilalti 10 apartienu partidei numita „protestatóre,“ acarei programa consiste simplu in aceea de a dice la toate „nu“ in modulu celu mai energiosu si cu toate midilócele legale. Ori catu se incerca a descredita pe acesti deputati bravi inaintea alegatoriloru loru, acusandui, ca ei negligésa interesele tiei, ei totu perseverésa, radiemandu-se pe simpatihie patriei mame a Franciei, pe langa protestele loru de passivitate si precum spera „Republica Francaise“ ei la alegerile viitoare voru mai castiga vre-unu cercu electorale.

Precum Germani sunt scolari Angliei, asia si Magiari de alta parte se arata intru toate a fi scolari Germaniei. In politica, istoriculu loru Szalay au proclamatu in 1848 pentru prima ora in modu claru si precisu aliantia nationala intre Germani si Magiari, o motiune, care au fostu apoi acceptata si de cátra parlamentulu din Frankfurt la 1848, precum si din partea lui Bismark la anulu 1866. Astfelu si unificarea parlamentara este una din partile principale si constitutive ale lasamentulu lui Deák. Déca chiaru si in Germani'a este inca forte dubiu, déca parlamentarismulu va invinge definitivu pe Poloni, Danesi si Francesi, apoi mania de unificatiune a Magialoru este in realitate unu actu alu desperarei. Nici cu privire la cultur'a intelectualu, nici in capabilitatea de a produce Magiari nu se potu mesura cu Germani. Acestui escedente in minus ii corespunde unu altulu in plus, pentru ca ei au se asimilese cu multu mai multe poporatiuni atatu cu privire la cifra cantitativa a poporatiunei, catu si cu privire la pluratitatea etnografica. Magiari in Ungari'a se afla in minoritate si cu toate acestea ei se incerca se isi asimilese pe cale parlamentara pe Slovaci, Serbi, Romani, Germani, ba inca si pe Croati. O brosiura nu de multu aparuta in Russia mai pune pe tapetu inca si cestiunea „Ruteniloru din Ungari'a“ pe care pana acuma centralismulu parlamentaru alu Magiariloru o au ignoratu cu totul.

Pentru ori cine cu priviri petrundietóre era de prevediutu, cá dupa caderea Turciei acést'a mania de unificatiune a Magiariloru va intempina si mai multe dificultati si ca opozitiunea popóraloru nemagiare va trebui se se accentuedie si mai multu. Si in realitate acést'a se si prepara prin inpregiurarea cá abstinenti'a parlamentara castigá in Ungari'a terenu totu mai estinsu.

Pana acuma au facutu in Ungari'a numai Romanii opozitiune passiva. In timpul mai recente inse parandu-se, cá relatiunile intre Andrasu si Brateanu ajungu a fi mai amicabile ar fi potutu crede cineva, cá Romanii din Ungari'a se voru lapeda de acea arma ascutita in contr'a Magiariloru. Inse s'a intemplatu tocmai contrariulu. Cu 36 contra 25 voturi barbatii de incredere ai Romaniloru din Ungari'a au adoptatu onorific'a decisiune a perseveré si de aci inainte pe calea protestulu de pana acum. De presente se asociadia si slavacii. Organulu loru „Nar. Novine,“ care appare in Sz.-Márton anuncia cá slavacii se voru abstiné dela alegeri pentru parlamentulu magiaru si cá in modulu acesta au de cugetu a protestá in contra centralisatiunei magiare.

Déca slavacii s'aru afla singuri in opozitiunea acést'a, atunci acesta progresiune s'ar potea numi o lovitura in apa. Slavacii sunt de si nu in numeru dara cu privire la inportanti'a loru politica, elementulu celu mai slabu in Ungari'a. Pentru ce? Acesta o scimu noi Boemi si Moravi, cari suntemu protectori naturali ai acestei sementie, mai bine cá ori-cine altulu.

Va veni diu'a si ea nu mai este departe, in care toate popórale nemagiare ale Ungariei voru face solidaru protestulu loru in contra centralisatiunei parlamentare a Magiariloru. „Politik“.

Ungari'a.

Aradu. Procesulu verbale alu conferentiei electorale romanesci, anuntiatu in Nr. preced. suna:

Conferenti'a romaniloru din comitatulu Aradului convocata si intrunita in Aradu in diu'a de 23 Iuliu 1878 in caus'a ficsarei atitudinei loru politice in faci'a alegeriloru de deputati pentru sesiunea la dieta viitoria, cu unanimitatea voturiloru a decisu:

Conferenti'a ca interpreta fidela a sentimenteloru tuturor Romaniloru ce locuescu pe teritoriulu acestui comitatu, mai inainte de toate si chiaru in facia luarii resolutiunei sale presente, cu tota solemnitatea si energi'a cuventulu seu, isi manifesta de nou si cu acesta ocaziune inaltulu seu devotamentu si lealitatea ce au animatu in totdeauna pe

intréga natiune romana din acestu imperiu càtra Inaltulu Tronu, Majestatea sa Regele si August'a cassa domnitória, supunerea si respectulu, celu dadoresce constitutiunei si legiloru tieiei, intim'a sa dorintia de a conlucra cu tóta sinceritatea ca si in trecutu la stabilirea si consolidarea armoniei indispensabilu necessarie între noi si natiunea dominanta magiara in interesulu supremu alu salutei patriei nóstre comune; — totodata inse inpinsa ca si de o fortia majora, se vede silita de a luá hotarirea de facia contraria cu deprinderile sale constitutionale din trecutu.

Dupa enunsierea solemna a acestoru sentimente si convictiuni ale sale, conferenti'a considerandu, cà dela intrarea nóstra pe terenulu si in lupta constitutionala si parlamentaria si pàna astadi tôte tentativele nóstre de o infratire sincera cu natiunea dominanta magiara, au remasu nu numai fóra rezultatulu doritu, ci chiaru si intentiunile nóstre cele mai sincere si aspiratiunile nóstre nationali cele mai juste si legale au fostu timbrate din partea elementulu domnitoriu de tradare si conspirare in contra statulu si integritati sale, cari inse tôte s'au doveditu de afirmatiuni gratuite, de calomnii si injurii nedemne de unu poporu, cari inse neconținutu se arunca fóra sfiéla in facia poporulu romanu, numai pentru a castigá unu nou si puternicu titlu de suprimare si persecutiune alui pe tôte terenele vietii publice si chiaru si private;

Considerandu cà in deosebi sub regimulu si sistem'a actuala de arbitriu ori ce manifestatiune si aspiratiune legitima nationala a nóstra a devenitu impossibila, o crima, unu atentatu chiaru inaintea guvernatorilor nostri, cà in specialu pentru noi romanii libertatea a devenitu o derisiune, egalitatea o ilusiune amara si fraternitatea o urgia;

Considerandu, cà in parlamentulu tieiei tôte legile se creara in interesulu eselusivu alu elementulu magiaru din patria cu expresa desconsiderare si a salutei supreme astatulu, si in deosebi cu ignorarea si despretiurea legitameloru nóstre postulate nationali, si considerandu ca si cele pucine create in timpuri relativu mai bune pentru noi, prin interpretarea si aplicarea loru arbitraria au devenitu ilusorie, unu instrumentu de persecutiune chiaru in contra nóstra, precum observamu acést'a si la legea de nationalitati, prin carea fratii nostri magiari voru se probeze Europei generositatea si justiti'a loru, pe a carei basa inse limb'a nóstra romana s'a suprimatu din usulu legale, de carele se bucurá inainte de crearea acestei celebre legi la tôte oficiile publice, transformandu asia scutulu si legea nóstra in tiranulu vietiei nóstre publice si private;

Considerandu cà poporulu romanu, care forméza imens'a majoritate a locuitoriloru de pe teritoriulu acestui municipiu, mai alesu in sistem'a dominanta de procedura la alegerile dietali nu póte participá in libertate si cu demnitate la actulu alegerei, unde dupa esperintiele amare din trecutu preside abususulu si violenti'a in detrimentulu manifestarii libere a vointiei alegatoriloru romani, cari in urm'a acesteia sunt suspiciunati si persecutati pe facia si fóra sperantia de a afla vre-unu remediu in contra persecutiuniloru de tóta natur'a ce urméza de aci, si cari sunt nedemne de unu statu liberu si constitutionale;

Considerandu in fine, cà între asemenea conditiuni poporulu romanu din acestu comitatu nu póte se se reprezente pe sine nici liberu, nici in tóta demnitatea sa in corpulu legislativu alu tieiei, parasindu acestu terenu ingratu pentru natiunea romana, si lasandu tóta raspunderea pentru viitoriu celoru ce-i privesce;

Conferenti'a in numele partitulu romanu nationalu din comitatu Aradului, sub angagiamentulu de solidaritate, se declara pentru passivitatea absoluta in facia alegeriloru de deputati pentru sessiunea dietala procsima, abtinenandu-se dela ori ce candidare si participare la actulu de alegere.

Mircea Vasiliu Stanescu, Dr. Nicolau Oncu,
preside. notariu.

Basarabi'a.

(O Necrologia).

Fruindia verde baraboi,
Ne-a facutu maica pe doi,
Unulu Mercuri, unulu Joi:
S'a umplutu lumea cu noi.
S'amu avutu o soriora,
Ce-a umplutu lumea de para!
Maica s'a luat prin tiéra,
Se ne stringa gramadióra,
Se ne dea 'n Balti*) la scóla,
(Mai bine-amu muri de bóla!)
Muscalesce se 'nvetiamu
Si la óste se intramu!

*) Unu satu in Basarabi'a de suptu Russia.

Muscalesce-oiu invetia,
Candu eu limba mi-oiu uita,
Candu o cresce grau 'n tinda,
S'a ajunge spicu 'n grinda,
Candu o cresce grau 'n casa,
S'a ajunge pene 'n masa!

Acesta e fragmentulu unui cantecu, care se canta in Basarabi'a russésca! Versurile din urma ne aréta tabloululu unui viitoru de siguru fórté apropiatu, candu cultura russa va fi ajunsa la unu gradu asia de inaltu, in càtu tôte poporele occidentale se voru intreca la onórea d'a fi russificate. Congresulu dela Berolinu a avutu dejá bunavointia d'a recomanda pentru acestu sfirsitu pe Basarabi'a romana, si in curendu se va canta acolo:

Muscalesce-oiu invetia. . . .

Sórta Basarabiei e totu asia de remarcabile ca si a numelui pe care 'lu pórtá. Etimologistiloru mai vechi li-s'a parutu ca acestu nume e pré lungu si de aceea l'au taiatu in doué; unii ilu derivara dela Besi, cei-lalti dela Arabi, cu tôte ca Besii n'au locuitu nici o data acele parti si cu atátu mai pucinu Arabii. In realitate Basarabi'a inseamnă tiéra stapanita de Basarabi, precum adesea s'a intemplatu ca numele unei tiei se se derive dela o persóna séu dela o familia, déca acést'a a unitu mai multe popóre respandite la o aperiare comuna, la unu atacu comunu, la o constituire, séu déca a scosu din intunerecu si a radicaat la unu renume mare aceia ce era dejá unitu. Romania (Muntenia) este care in secolulu alu 14-lea era stapanita de familia Basarabiloru, si acést'a familia, inrudita cu principii Serbiei s'ai Bulgariiei, respandi o radia de gloria, care mai licaresce inca si astadi in cantecele poporare ale Muntenegreniloru si Erzegovineniloru. Dejá in secolulu precedentu intalnimu numele iei; dupa cum spune Persianulu Fazel-Ullah-Rasid, unu Bazarán-Bam se impotrivi in 1240 navalirei ordelor mongolice spre apusu de Oltu. Pe de alta parte, la anulu 1259 se face mentiune de Basabani, care au fostu subjugati d'impreuna cu alte popora de càtra Mongoli, si nu potemu intelege suptu densii decátu pe Romani, s'acést'a cu atátu mai multu, de óre-ce gasimu ca in fórté multe isvóre din véculu alu 14-lea s'alu 15-lea se da Romaniei numirea de Basarabia. Si acést'a veché numire a Romaniei e pastrata si in poesia slava de sudu, déru prescurtata negresitu cu o silaba si redusa la „Arabia“; poporulu era pe tempurile acele atotu asia de inteileptu si de prevedietoru ca si invetiati din vécurile urmátóre. Cu multa patrundere urmaresce amicul meu Hasdeu — caruia datorezu tóta sciintia adunata aci — „Arabia“ Serbiloru si a Bulgariloru in Niebelungenlied, o vede prefacandu-se in Valachia Négra (Kara-iftak) a Turciloru, reflectandu-se in marea „Négra“, provocandu o enigma eraldica in cele trei capete de Negrii, care se afla pe nisce insignii vechi ale Munteniei, si unu misteru istoricu in „principele celu negru“, Negru-Voda, care se dice ca aru fi descalecatu in Muntenia pe la finele secolulu alu trei-spre-diecelea, venindu dela Fagarasiu. In secolulu alu patru-spre-diecelea Muntenia se intindea pe ambele tiurmuri ale Dunarii pàna la mare; inse in véculu alu cinci-spre-diecelea Stefanu celu mare, domnulu Moldovei, luá Munteniloru pamentulu dela nordulu Dunarii dintre Braila si Chilia, care, apartenendu vechiei Basarabie, pastrá acestu nume, pe candu tiéra principala isi uitá de elu. Prin pacea dela Bucuresci din anulu 1812, care fu completata prin pacea dela Adrianopole din 1829, tiér'a de dincolo de Prutu trecu in manile Russiloru, si acestia o botezara tóta Basarabi'a, in locu de a numi astu-felu numai partea iei dela miédia di. Prin modulu acesta numele de Basarabi'a s'a stramutatu de mai multe ori in urma schimbariloru dinastice, buna óra ca numele de Saxoni'a. Acum Russi'a vine din nou se puna mana pe bucat'a din Basarabi'a, pe care tratatulu dela Paris din 1856 o redase Romaniei; déra pentru ca aceia, ce se numesce astadi Basarabi'a apartine Russiei, nu urméza ca totu ei i va apartiene totu ce s'a numitu odinórá Basarabi'a.

Prin neinlaturabila perdere a Basarabiei Romanii au fostu mahniti amaru, si ori-cine, chiaru si celu mai inversiunatu inamicu alu loru, va simti cu densii, afara numai déca nu va fi fostu „celu mai bunu amicu alu loru.“ Déra compativimirea ce simtimu pentru nedreptatea ce s'a facutu cui-va merge si mai departe, si ne face se ne intrebamu propri'a nóstra consciintia. Óre nu i-amu facutu si noi o nedreptate? Trebuie se marturisimu ca criticele nóstre de pàna acumu asupra Romaniei au fostu din cale afara aspre. Noi nu trebuie se comparamu Romania de astadi cu tierile occidentale, ci cu Romania de acum cinci-dieci de ani, séu chiaru cu cea de acum doué-dieci si cinci de ani, si nu trebuie se trecemu cu vederea in ce locu e situata Romania. Unulu dintre cei mai capabili Romani, T. Maiorescu, póte se atace cu cuvinte aspre cultur'a superficiala a compatriotiloru sei; noi inse trebuie se aplaudamu candu vedemu silintie pentru lumina si libertate, se recunóscemu rezultatele dobandite si se scusamu gresieliile comise din pripa. E dejá unu lucru insemnatu d'a cugeta si d'a simti europenesce — candu esti apucatu între cele doué fórfeci uriase ale Asiei tampite si crunte. Aceste doué limbi sunt neegale, ca ale unui racu de mare; una, adica cea angusta, ai carei dinti ascutiti s'au infiptu adesea in carnea cea móla a principatulu, a devenitu de mai multu timpu nevatematóre, éru acumu s'a stirbitu cu totul; cea l'alta care e cu dintii turtiti incinge Romania si cauta s'o coplesiésca. S'aude unu strigatu de ajutoru, elu strabate, gratia unei deosebite favóre, prin usile inchise ermeticu ale salei Congresulu dela Berolinu; care e respunsulu ce i-se dá?

Congresulu a fostu resbelulu tuturoru in contra tuturoru si rezultatulu seu este unu armistitiu; chiaru de la deschiderea sea s'a predisu acést'a cu unu finu tactu diplomaticu de càtre diferitii diomatii gatiti cu uniforme de luscú. Se respandise scomu lu, ca Congresulu se va

ocupa si cu marele periculu internationalu; ba se vorbia chiaru despre o reinoire a Santei Aliantie. Inse Congresulu otari d'a influintia asupra acelor popóre care stau pe trépta cea mai inferióra si care sunt amenintiate d'a perde moravurile, credintia si simtiulu dreptatii, nu prin intimidari si prin restrictiuni ci — prin esemplu. Din fericiire, pe langa cestiunile de potere, atátu de anevoia de resolutu, Congresulu avea dinaintea sa si o cestiune morala, o cestiune asupra careia unu Beduinu, unu Chinesu si unu Indianu s'aru fi intielesu fara greutate. Acést'a cestiune si acelu strigatu de ajutoru sunt unulu si acelasu lucru, adica acést'a: „Amiculu meu s'a luat la cáta cu adversarul seu, de care nu se potea apropiá fóra se calce pe pamentulu meu; ilu lasu se tréca si se dispuna de pamentulu meu dupa cumu va cere trebuinti'a, pentru care concesione densulu imi promite solemnu ca eu nu voi perde din mosi'a mea nici macaru unu palmacu; elu nu póte se inginga pe adversarul seu si se róga ferbinte séu' dau ajutoru, pe care mai antaiu mi'lu refusase cu trifia; alergu, imi versu sangele si sudórea, infrangemu pe dusmanu; acum, amiculu meu imi cere pentru serviciile ce i-amu facutu unu coltisioru din tiér'a mea, numai unu coltisioru micu, déra care mi-e fórté scumpu, pentru ca cu densulu e impreunatu numele gloriosiloru mei strabuni; refusu, elu me numesce unu ingratu; refusu, si atunci, elu mi'lu ié. Se cade óre se 'i remana lui? Fara multa bataia de capu, Congresulu raspunde: „Da.“ Se nu iutamui inse ca aici nu e vorba de o amicia obicinuita, à la Piloty,*) e vorba de o „fratia de cruce.“ Mai de multu era la Romani datina ca, atunci candu doi insi voiau se lege o strinsa prietenia între densii, fia-care isi cioplea o cruce in bratiulu dreptu si isi amestecau sangele unulu cu altulu; acesti barbati se numiau frati de cruce si isi remaneau credinciosi pàna la mórté. Óre n'au devenitu si Russii cu Romanii frati de cruce? Nu i-a unitu óre si pe densii crucea de sange, care a invinsu pe semi-luna? De vreo doui-spre-diece ani incóce ni-se spune mereu ca nu esista cimentu mai bunu între popóre, de càtu sangele versatu impreuna. Se cade óre unui frate de cruce se tradeze séu se despóie pe celalaltu? „Da“, raspunde Congresulu. Elocintia Russiei l'a convinsu, si acést'a elocintia zace in vocea Russiei, care merge dela sopranulu celu mai inaltu alu sentimentalitati pàna la basulu celu mai profundu alu brutalitati, care scóte, cu o egala maiestria, rugaciuni, lacrimi, rugari, mustrari si amenintii. Intr'unu coltiu obscuru din Neapole se afla o bisericiuta, in care se veneréza unu santu, care a mostenitu dela betranulu Mercur unulu din cele doué roluri de capetenia ale séle. Fiintiele suspecte se duc de facu acolo rugaciuni ferbinti si, dupa cumu se vede cu càtu-va dile mai in urma din diare, acele rugaciuni nu remanu fara rezultat. Totu asia si pentru Basarabi'a, Russii s'au adresatu la Maica-Precista din Kazan, si la santii parinti, si lacrimi ferbinti cursera de pe statua fericitulu Nicolae. (Beatus Nicolaus). Si a cui ánim'a ar fi pututu óre remané nemisicata, gándindu-se la acea care dintre toti tiranii asiatici de pe timpulu seu a avutu ánim'a cea mai umana? Si apoi nu e óre misicaturu de a vedé pe soldatii russi, cu tôte ca nu sciu se scie si se citésca, cum pastréza in sinulu loru amintirile istorice? „Soldatii, dice comitele Siuvalov, nu mai esu bucuros d'intr'o tiéra in care au campatu parintii loru.“ Ce nemerita observatiune! Acele amintiri nu mergu de càtu cu 25 de ani inapoi; déra ce trebuie se cercetamu mai departe istoria unei tiérisióre asia de mica ca Basarabia!

Asia ce-va nu se póte cere dela diplomati, alu caroru capu e plinu de asemenea lucruri si de altele, cu multu mai insemnate; chiaru si diaristii russi, ca cei dela „Nord“ si dela „Wiedomosti“ nu mergu mai departe de càtu a afirma ca Russii n'au luat Basarabia dela Moldoveni, ci dela Turci si dela Tatari, fara ca se puna la falsificarea istoriei atáta seriositate, càta aru intrebuintia in alte casuri. Dealtmintrelea ori-ce vorbire séu scriere asupra cestiunii Basarabiei e cu totul de prisosu: tóta lumea are dinainte ochiloru sutele de mii de motive plausibile ale Russiei. Si apoi, inca odata, cum se póte face atáta galagia pentru o bagatela asia de neinsemnata? Pentru ce óre Romani'a se pórtá ca unu copilu resfatiatu si 'ncapatinatu, in locu d'a asculta de dragutiulu tata, carele de sicuru nu'i voiesce de càtu binele? Chiaru si „cinstitu samsaru“, cu tóta demnitatea sa de presedinte, trebuie se zimbésca asupra firimitiei de Basarabi'a si 'n acelasi timp u vine in minte „firimitia de Erzegovina.“

Chiaru si, déca lordulu Fortunatus n'ar fi scosu cu saculetiulu muntii Ciprulu din mare, spre a acoperi tôte cele-lalte, totusi in curendu ar fi crescutu iérba désa peste russificarea Basarabiei; éru printre firele iei ar fi sopotitu, cu câte-va decenii mai in urma, unu cantecu poporaru melancolicu ca singura amintire despre cele intamplate astadi.

Romania primesce Dobrogia, fara ca prin acést'a se renuntie la Basarabia; inse titlurile de posesiune se prescriu si trebuie se se prescrie cu tempulu; nedreptatea din presinte devine dreptulu din viitoru. Cu atátu mai multu e datoru presintele de a infiera nedreptatea; elu nu trebuie s'o privésca cu nepasare, séu chiaru s'o infrumsetieze si s'o legitimeze. Si prin urmare nu trebuie, precum au facutu unele diare germane de nordu, se se arunce vina asupra Romaniloru si se se dica ca au fostu pré incredietori si pré neingrijati; nu trebuie se se dica ca acumu tôte sunt in regula, pentru ca victima a incetatu cu tipefele de durere, care au resunatu in pustiu. Stergendu spoiala, inlaturandu lucrurile secundare, unu lucru remane necontestabilu: invingetoriulu a pus genunchele pe grumadiulu aliatalui, pe pieptulu amiculu salvatoru, si multu trebuie se ne gandimu pàna se gasimu unde si candu s'a mai intemplat asia ceva. Asemenea istorii

*) Piloty e acelu pictoru germanu care a denunsiatu mai dilele trecute pe amicul séu prof. Trettenbacher, care a si fostu condamnatu pentru crim'a de les-maiestate.

imorale nu le potemu schimba; déra se tragemu morala din ele.“
(„U. p. A.“) Hugo Schuchard.

Sciri diverse.

— (O domnisióra doctoru in drepturi.) In 20 Iuliu a. c. domnisióra Fanny Berlin din Petersburg, care studiase mai multi ani la universitatea din Zürich in Elvetia, au depusu esamenulu de doctoratu cu calculu rar oferitu de: suma cum laude. Nu ne indoiu că acésta domnisióra va afla multi petitori, mai vertosu din classa aceloră, cari au multe procese. A isi economisa in diua de astadi ecpensarele platite unui advocatu este in multe casuri unu terno.

— (Lordulu Beaconsfield nu au fostu) redicatu la rangulu unui duce, precum se dicea, ci au fostu decoratu cu ordinulu celu mai mare ce exista in Angli'a cu asia numitulu ordinu alu „Cordelei de pantaloni“ „Order of the Garter“, a carei devisa este: „Honni soit qui mal y pense.“ Infintiarea acestui ordinu se atribuie regelui Eduard, care aflanduse la unu balu cu amanta lui contesa Salisbury si cadiendu acesteia baiera dela ciorapu, regele o au redicatu, jurandu că o va face asia de pretiósă, incatu si cei mai reutaciosi bajocoritori se aspire a o castiga.

— (Lini'a ferata Ploiesci-Predélu). Ministeriulu Romaniei au acordatu construirea drumulu de feru intre Ploiesci si Predélu intreprindietoriului francesu Guilloux.

— („Kelet“ din Clusiu), ne spune, că in dilele trecute sér'a pe la 8 ore, intorcandu-se in cetate o grupa de seceratorii cu cunune de spice pe capu, dupa datin'a stravechia, se intalnira in calea loru cu unu soldatu, care se aruncă asupra unuia din acei lucratori si ii smulse cunun'a. Intr'aceea se adunara mai multi soldati si se incinse o bataia formală, care se termină cu inprasciarea seceratorilor, inse numai prin intervenirea de patrole tari.

— (Unu vagonu aprinsu). Intre statiunile Archit'a si Asfalau din Transilvani'a (mai in susu de Segisiór'a) se aprinse fara de veste unu vagonu incarcatu cu diferite marfuri si anume cu pensaria, bumbacu si altele. Trenulu fu opritu la momentu. Confusiunea era mare. Daun'a causata s'a evaluatu la sum'a de 10.000 fl. v. a.

— (Vera Sassulici). Cetimu in „Romani'a libera“, ca sörtea bravei eroine, a carei drépta mani'a lovi pe prefectulu politiei din Petersburg, generalulu Trepoff, este una dintre cele mai fatali. Ea nu se afla nici la Parisu, nici in Elveti'a, precum se respandise faim'a, ci in temnițele umede, si intunecóse din Schlüsselburg, de unde va fi dusa in curendu la Siberi'a. Vera Sassulici fu prinsă de polit'i rusa indata dupa absolvarea ei de către curtea cu jurati, cu ocasiunea demonstratiunilor de pe strada si dusa la Novgorodu, de unde fu transportata in prinsórea de acum. Guvernulu insusi a respanditu faim'a, că Vera a scapatu, spre a linisti opiniunea publica.

Reclame din publicu.*)

La corespondinti'a „Reclame din publicu“ cu datulu Resinari in Aprilu 1878 se redica in Nru 42, 43, 44 ai acestei foi unu asia numitu Petru Bancila si Ioanu Metiu in peciúrele din apoiu, ca se-si reclame onórea presuntivu atacata. Ce onóre Dloru Bancila ganjei et Metiu, m'amu ocupatu eu candva cu nimicuri? —

Eu me ocupu in Reclame din publicu cu fapte deplorable, ce privescu Comun'a, Biseric'a si Scol'a opid. Resinari.

Amu disu si dicu!

Padurile comunale sau devastatu si prefacutu prin grigi'a primariei actuale in tropini, „Statulu silvanalu“ ce s'a compusu cu destula ignorantia de primul juristu si celu mai ilustru istoriografu ce exista adi intre sateni din Resinari, au produsu afara din miciorarea averei comunale cu 50 fl. v. a. remuneratiune pentru autoru, goliciunea cea mai perfecta a muntiloru.

*) Pentru corespondentiele si publicatiunile care esu sub acésta rubrica, redactiunea nu ia nici-o respundere asupr'a sa, ci tóte esu sub respunderea respectiviloru autori, intocma ca si in alte foi periodice; éra tax'a pantru tiparirea loru este de câte 2 cr. de linia. Red. si Edit.

Stipendiele menite pentru fii locuitoriloru Res. din averea comunala, nu s'au impartitu sub primari'a actuala. Alte motive pentru sistarea stipendiiloru, decâtu stirpirea de descendenti, ai membriloru decisatori in afacerile comunali, nu cunoscú.

Directore sau alesu pentru scol'a comunala dupa principiulu lui „minus oferenti.“ Sum eu devina, ca capacitatea Dlui Ioanu Metiu pentru postulu de directoru s'a suplinitu prin detragerea de 100 fl. din léfá sistemisata pentru directoru? Am potutu eu impedeacă o alegere de directoru, care sau facutu ca-la sate alegera pastoriloru de vite dupa usulu: „Cine se baga mai eftinu“?

Nu e faptu ca adi dispune in Resinari despre sörtea scólei si administratiunea bisericesca unu fostu sub-vice-adjunctu invetiatorescu acarui capacitate impune singuru D. minuendo directoru Metiu? Nau fostu sub presiedinti'a D. subvice-ex-adjunctu Ganjei Papelu Petru Bancila si sub directiunea D. Ioanu Metiu mape, globuri mesuri metriche etc. unu semestru intregu sub lacatu, nu bibliotecă adi? — Sa facutu dór' si acésta dispositiune de progresu in instructiunea publica din partea consistoriului?

Nu s'a decretatu sub intialépta presiedintia a Dlui Ganjei Papelu Bancila detragerea de 4 fl. pe luna din léfá invetiatoriloru, cari nu voru substituu pe salarisatulu cantoru presiedinte in strana, până face acést'a servitiu de maciucasiu prin Comuna?

Pute-ti negá că sinódele parochiali sunt altceva, decâtu diete polóne, compuse din esceptiunea § 6. St. org. in care se calca din naintea nasului consistorialu fructele constitutiunei bisericesci, că si grauntiele in acelea locuri, pe unde se imblateste inca graulu prin picioarele de vite?! —

Hic Rhodus! — Acestea sunt fapte Dloru Ganjei Papelu Bancila, Metiu, care parte le concede-ti, parte nu le combate-ti, pentrucu nu se potu disputá prin apologii de onestitatea si moralitatea dumnevóstra individuala, nici prin atacuri de persóne straine.

Aveti Dloru Ganjei Bancila, Metiu o mare idea despre onestitatea si moralitatea dumnevóstru, dar' acést'a ve e si unica idea. Vorbiti multu de onestitatea si moralitatea dumnevóstra, fara se ve temeti de adeverulu probatu, că aceia vorbescu mai multu de moralitate si onestitate, care posedu mai pucina. Eu am cugetatu multu la virtutile si meritele D.-vóstre pe terenu scolaru si bisericescu si am venit la convingerea că acelea sunt mai multu de preferitu, care se voru afla inca.!

Cu adres'a dloru vóstre la „Pricina“ va-ti pacalitu amaru, a-ti gresitu adres'a, v'a-ti blamatu asia, incatu cei mai betrani ómeni nu-si aducu aminte de atare blamu. Eu cunoscú presuntivulu antagonistu alu d.-vóstre „Pricina“. Va fi avendu si acést'a defecte, dar' nam audiutu se-i fia ruptu acestuia vreunu pecioru in urma de betii „Tiechicie“ cum a patit-o Dlu Metiu, candu a jacutu trei luni cu peciorulu ruptu din betia! —

Dle Metiu! au dora 'ti faci capitalu de portarea morala esemplara, candu mortu de beatu cadi sub mésa, incatu multu timpu ai fostu jacandu siertfa lui Bachus, — acela pre care-lu porecledi Dta n'a saritu garduri, nu s'a desarmatu de pusca cu sunetulu palmeloru secelenesci: cumu ai pati-to Dta Dle Metiu!

(Va urma).

Convocare.

In intielesulu dispoziției § 17 din Statutele Reuniunei invetiatoriloru romano greco-orientale din dieces'a Caransebesiului si cu provocare la decisiunea adunarei generale de sub Nr. prot. 27 din anulu trecutulu 1877, comitetulu acestei Reuniuni — conformu conclusiului adusu in siedintia sa ordinaria ténuta la Bocsia montana in 18/30 Iuliu a. c. — prin acésta convóca adunarea generala din anulu curinte pe 20, 21 Augustu (1, 2 Septembrie) la Biseric'a alba, la care adunare se invita cu tóta onórea toti membrii Reuniunei ordinari, fundatori, ajutatori si onorari precum si toti iubitorii de inaintarea scóleloru, a invetiamentului si a culturai poporului nostru romanu, observandu ca tuturoru acestoru membrii se vor tramite prin presiedintii respectiveloru despartieminte atatu programa adunării premérsa de acésta convocare, cătu si carta de legitimare pentru caletoria pe calea ferata, cu care carta presentandu-se la ori care statiune de pre liniiile Orsiova — Temisióra — Baziasi — Oravitia —

Bocsia — Vojtek — se voru potea folosi de favorulu de caletoria esoperatu dela Directiunea Societatii calei ferate austriace, ce se cuprinde in aceea, ca cu unu intregu biletu de clas'a III-a se póte caletori pe clas'a II-a ér cu diumetate de biletu de clas'a II-a se póte caletori pre clas'a III-a tour si retour.

Tóte celelalte Onorabile persóne, care nu sunt membrii acestei Reuniuni dar voiescu a participa la amintita adunare, se binevoiésca a se insinua la subsemnatulu presidiu celu multu până in 15/27 Augustu a. c. dela care de securu li se va tramite acésta convocare si program'a, precum si carta de legitimare spre a se potea folosi de favorulu de caletoria.

Program'a acestei adunari e urmatórea:

P R O G R A M A

adunarii generale a VIII-a Reuniunei invetiatoriloru rom. gr. or. din diecesa Caransebesiului, care se va tinea in Biseric'a alba in 20, 21 Augustu (1, 2 Septembrie) 1878.

Diu'a I. Dominec'a in 20/1 Septembrie.

Nainte de amédi.

1. In 20/1 August a. c. toti participantii, cari voru caletori pe calea ferata voru fi intimpinati la gara calei ferate din Biseric'a alba de către comitetulu localu de acolo la 8½ ore diminétia si voru fi condusi in cortelele destinate.

2. La 9½ ore toti participantii se intrunescu in biseric'a romana gr. or. din Biseric'a alba si iau parte la celebrarea santei liturgii si chiamarii santului spiritui.

3. La 11 ore se va deschide si tinea adunarea generala in localitatea destinata, dupa urmatórea ordine a obiecteloru de pertractare si adeca:

- a) Deschiderea adunarei generale.
- b) Alegerea unui notariu pre langa cei duoi notarii ordinari.
- c) Salutatiunile.
- d) Raportulu comitetului.
- e) Raportulu cassariului.
- f) Raportulu bibliotecariului.

4. Alegerea comissiuniloru.

- a) pentru esaminarea raportului comitetului si propuneri.
- b) pentru esaminarea raportului cassariului si compunerea budgetului pre anulu viitoru 1878-9.
- c) pentru esaminarea raportului bibliotecariului si inscrierea membriloru.

Dupa amédi.

5. La 3 ore continuarea adunarei generale cu ténerea disertatiuniloru.

6. La 5 ore intrunire in conferintia pentru pertractarea statuteloru.

Diu'a II. Luni in 21/2 Septembrie.

Nainte de amédi.

7. La 8 ore pertractarea statuteloru.

8. Rapótele comisiuniloru.

9. Continuarea disertatiuniloru.

10. Pertractarea acteloru relegate adunarii generale si a propuneriloru.

Dupa amédi.

La 3½ ore continuarea adunarei.

11. Alegerea a duoi delegati pentru sinodulu eparchialu.

12. Defigerea loculu pentru adunarea generale viitoare.

13. Diverse propuneri din partea membriloru.

14. Alegerea comissiunei pentru autenticarea protocolulu adunarei.

15. Inchiderea adunarei la 4½ ore.

16. Pregatire de caletoria si intrunire la gara la 5½ ore.

Din siedinti'a comitetului Reuniunei invetiatoriloru rom. gr.-or. din dieces'a Caransebesiului ténuta la Bocsia montana in 18/30 Iuliu 1878.

Stefanu Antonescu,
presiedintele Reun.

Ioane Marcu.
notariu.

Carsulu moneteloru in val. austr.

Vienna, 15 Augustu.

Galbinii imperat. de auru	fl. 5.49 cr.
Moneta de 20 franci	„ 9.24 „
Imperialu rusescu	„ 9.30 „
Moneta germana de 20 marce	„ 12.10 „
Sovereigns englesi	„ 12. — „
Lira turcesca	„ 11. — „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„ 100.60 „

antiarthritica si antirheumatica alui
WILHELM

curatitoare de sange spre a se folosi in
ori-care anotempu cá singurulu midilocu
curatitoriu de sange cu rezultate sigure.

Cu concesiunea cancel. c. r. de curte datu prin decisiune Vien'a, 7. dec. 1868.	Probata de- finitivu. Efecte exell. Resultatulu eminentu.	Prin p. in. patenta a M. Sale c. r. asse- curata contra falsificării. Vien'a, 28 martie 1871.
---	---	---

The'a acésta curatia organismulu intregu, strabate partile intregulu corpu si folosindu-o cá beutura departéza dintr'insulu tóte materiile stricacióse, cate se voru fi adunatu, cum nu face nici o medicina; si efectulu siguru este durabilu.

Vindecarea perfecta a arthritei, reumatismulu, bóla englezésca, si a altoru bóle invehite incurabili, ale raneloru, cari puroiéza ne 'necetatu, ale bóleloru genitali si bubeloru, ale sgrabuntieloru pe trupu si in fácia, ale peteloru, bubeloru si-philitice.

The'a acést'a au produsu rezultate forte favorabili mai alesu in infiatu de ficatu si de splina, cum si in greutáti hemoroidali, in doreri

de nervi, de muschi de incheiaturii, de udu, polutiuni, impotentie, scurgeri dela femei etc.
Suferintie cum sunt bólele scrofulóse, infiatu'a ghindurilor se vindeca inte si perfectu, la aceia, cari beau The'a necurmatu, fiindu ca ea este unu midilocu domulu dissolvatoriu si promovatoriu de urina.

Resultate admirabili sigure.

Dlu Franciscu Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.
Wocheiner Feistritz (in Carniolia), 1 oct. 1872.
On. Dle! Mai am érași trebuintia de vreo trei pachete din the'a dtale curatitoare de sange, pentru ca dupa-ce am cumperatu de la dta de 2 ori si am folositu acestu midilocu excellentu „the'a antiarthritica si antirheumatica a lui Wilhelm curatitoare de sanga“ m'am convinsu de ajunsu de minunatulu ei effectu. Te rogu se'mi tramiti the'a curatitoare de sange cu receperea plátii prin posta.
Cu totu respectulu
Ioanu Jerala, capelanu.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.
Tuschkau langa Pilsen, 1 oct. 1872.
De asiú fi cunoscutu mai nainte poterea vindecătoare „a theei dtale antiarthritice, antirheumatice, curatitoare de sange“ asiú fi scapatu de multu de o bóla vechia si asiú fi si mai bogatu cu o suma considerabila cheltuita fora scopu pentru restaurarea

sanetáti mele. Pan' acum am trasu acestu midilocu nepretuitu de la Praga din depoulu dtale, astadi me adresezu d'a dreptulu catra dta si Te rogu a'mi tramite cu întórcerea postei 12 pachete pe langa receptiunea plátii. Cu totu respectulu
Josef Dilzl.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Gutenstein, 1 oct. 1872.
Se 'mi mai tramiti catu mai curendu 2 pachete „thea antiarthritica, antirheumatica, curatitoare de sange a lui Wilhelm“ precum mi-ai mai tramisu prin posta. Eu vediu, ca fora the'a dtale nu mai pociu existe. Cu tóta stim'a

Florian Haselsteiner,
Nr. 43 in Klosterthal.

Preste puținú va urmá continuarea epistoleloru de recunoscentia, fiindu preste potintia a le publicá dintr'odata pe tóte.

Se ve feriti de falsificari si insielatiuni.

On. publicu la cumperare se binevoiésca a reflecta exactu la marc'a si firm'a mea tiparite pe din afora pe pachetu, pentru cá se nu fia insielatu prin falsificari.

Adeverata thea antiarthritica, antirheumatica curatitoare a lui Wilhelm, se póte trage numai din prim'a fabricatiune internationala antiarthritica, antirheumatica curatitoare de sange in Neunkirchen langa Vien'a, séu din depozitele mele publicate prin diarie.

Unu pachetu, impartitu in 8 dose, preparatu conformu instructiunei date de medicu dimpreuna cu informatiunea despre folosire in diverse limbi consta 1 fl., pentru timbru si pachetare separatu 10 cr.

Pentru comoditatea o. p. adeverat'a thea antiarthritica, antirheumatica, curatitoare de sange a lui Wilhelm se mai afla in:

Sabiiu la Frid. Thallmayer, comerciante.
Abrud: F. Tones & Comp.
Bistritia: Fridricu Kelp, Tergovits & Zintz, Dietrich & Fleischer.
Blasiu: Carol Schieszl, apotecariu.
Orastia: Carol Reckert, apotecariu.
Alba-Julia: Iuliu Fröhlich, apotecariu.
Clusiu: Ad. Valentini, apotecariu.
Brasiovu: Ferd. Jekelius, apotecariu.
Lechintia: Friedr. Scheint, apotecariu.
Feldióra (langa Brasiovu): Friedr. Folberth, apotecariu.
Ili'a, C. Hoffinger, apotecariu.
Osiorheiu: Max Bucher.
Sabesiu, I. C. Reinhard, apotecariu.
Baia mare: I. Horacek, apotecariu.
Aiudu: August Binder, apotecariu.
Miercuria: Chr. Fr. Schimmert, apotecariu.
Romanu (Moldova): Josef Dannfy, apotecariu.
Sedisióra: Josef B. Teutsch, comerciante.
Reghinulu s.: S. & I. Leonhardt.
Huniadórá: Fried. Acker, apotecariu.
Rosia: Ludw. Moldovan, apotecariu.
Ocn'a (I. Sabiiu): Joh. v. Cronberg, apotecariu.